

Working together for a green, competitive and inclusive Europe

Proiect **TRUE - Tolerance, rights and unity in education**

2018-EY-PMIP-R2-0011

finanțat prin **PROGRAMUL DE EDUCAȚIE, BURSE, UCENICIE ȘI ANTREPRENORIATUL TINERILOR ÎN ROMÂNIA** din granturile Spațiului Economic European (SEE) – mecanismul financiar 2014-2021

**”PROFESORUL, AGENT AL SCHIMBĂRII”
PENTRU EDUCAȚIA TRANSFORMATOARE A SECOLULUI AL XXI-LEA**

*prof. Rodica Ciuchi, inspector școlar
Inspectoratul Școlar Județean Neamț*

Experiența formării continue într-o țară europeană nordică este un prilej pentru orice cadru didactic de a-și face bagajele cu entuziasm, pentru o călătorie culturală și profesională ce deschide cuffărul comorilor, despre care auzim numai în povești. Așa am perceput mereu educația finlandeză, norvegiană sau suedeză.

O astfel de experiență, cea norvegiană, a fost posibilă datorită proiectului *TRUE - Tolerance, rights and unity in education*, finanțat prin PROGRAMUL DE EDUCAȚIE, BURSE, UCENICIE ȘI ANTREPRENORIATUL TINERILOR ÎN ROMÂNIA din granturile Spațiului Economic European (SEE) – mecanismul financiar 2014-2021, al cărui beneficiar este Inspectoratul Școlar Județean Neamț. Scopul acestui proiect este creșterea calității educației în școlile din județul Neamț, prin proiectarea profilului școlii democratice, bazat pe toleranță, cetățenie activă, drepturile omului, incluziune și leadership, respectiv creșterea numărului de școli cu mediu de învățare incluziv și creativ, care vor adopta și implementa conceptul de școală democratică.

În cadrul proiectului am participat la mobilitatea pentru formarea continuă cu tema *Profesorul, agent al schimbării*, în Oslo, furnizorul de formare fiind New School AS. Programul de formare ne-a invitat să explorăm rolul profesorului ca agent al schimbării, nu doar prin efort individual, ci construind echipe cu o viziune nouă asupra educației. Activitățile cursului s-au desfășurat pe parcursul a cinci zile și au avut tematici extrem de interesante. În zilele 1-3 am participat la workshop-uri cu tema *Teaching as leadership*, explorând rolul profesorului ca facilitator pentru competențele transversale și desfășurând activități practice privind tehnici de facilitare. Am oferit și am primit feed-back și am înțeles rolul profesorului ca agent al schimbării. În ziua a 4-a am participat la *Job shadowing* într-o școală norvegiană de nivel secundar inferior, numită *VOYENENGA SKOLE*, iar în ziua a 5-a am consolidat experiențele dobândite, am conturat calea de urmat și ne-am făcut fiecare *Planul de acțiune și strategii*.

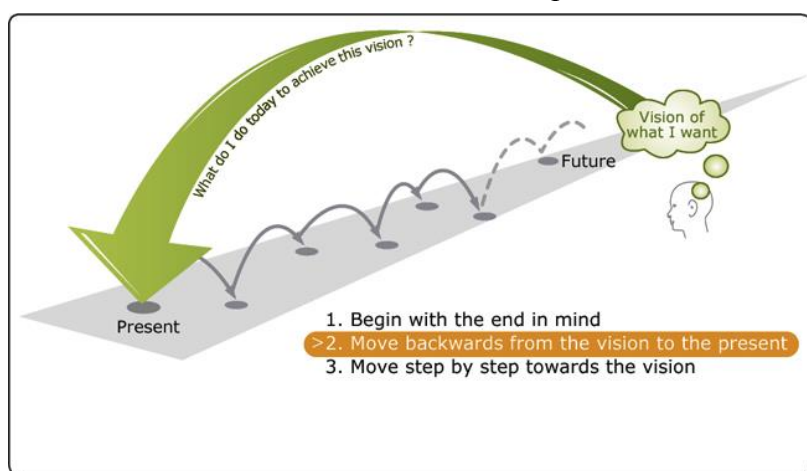
Am aflat în Țara Fiordurilor nu doar despre un sistem de educație performant, ci și cum să folosim metode experiențiale de învățare, cum să ne asumăm rolul de agenți ai schimbării de la livrarea de informație la inspirație, creativitate și viziune în educație, prin demersuri de tipul:

- să construim echipe de agenți ai schimbării – pentru implementarea de practici inovative în propria activitate;

- să fim facilitatori ai educației centrate pe elev – practicând experiența învățării cu și de la echipă;
- să lucrăm proiecte interdisciplinare – metode, instrumente, practici.

Programul de formare *Profesorul, agent al schimbării* ne-a transferat din primele momente în zona openminded, ne-a deturnat de la drumurile bătătorite și ne-a provocat să explorăm. Metodele au fost, bineînțeles, cele experențiale de tipul: construcții cu lego, jocul cu yo-yo, checkin-checkout, learning arches, dar dintre toate, cea mai interesantă metodă pe care am experimentat-o și am preluat-o în bagajul propriu de formator a fost *Metoda Vision Backcasting*.

Metoda este concepută de KaosPilot, o școală alternativă din Danemarca, și propune parcurgerea în echipă a unei serii de pași pentru rezolvarea de probleme la nivel instituțional sau sistemic, finalizată cu elaborarea unui proiect de succes. Principiul de bază al metodei este

backcasting, ce presupune să începem rezolvarea unei probleme cu finalul ei, adică definirea viziunii a ceea ce vrem să devină în viitor. Apoi ne întoarcem în prezent, de la viziune la problema actuală și răspundem la întrebarea de bază: dacă vrem să atingem această țintă, ce trebuie să facem pas cu pas pentru a ajunge acolo?

După prima etapă, cea de stabilire a viziunii, urmează găsirea răspunsurilor la întrebările: *pentru cine este?* și *ce au nevoie?* stabilind astfel grupurile țintă. Metoda folosește postit-uri colorate pe care fiecare membru al echipei notează categorii de termeni necesari în construirea pașilor: abilități, cunoștințe, atitudini, instrumente de măsură, amenințări, reușite.

Proiectul ia naștere sub forma unei hărți complete, în care culorile sunt asociate elementelor definitorii ale procesului de backcasting și este prezentată liniar fiecare etapă ce va fi transpusă în spațiul concret. Metoda explorează abilitățile și aptitudinile tuturor membrilor echipei și organizează haosul creat inițial într-o ordine ce devine ușor de citit, înțeles și interpretat.

Programul de formare desfășurat în Norvegia ne-a oferit posibilitatea utilizării acestei metode inovative, *Vision Backcasting*, în elaborarea proiectelor bazate pe învățare. Ne propunem să inițiem în județul Neamț minim 40 de proiecte, sub deviza *Transformăm școala împreună!*, care vor avea drept grup țintă profesori, elevi, părinți, reprezentanți ai comunității. Aceste proiecte se vor derula cu scopul implementării principiilor educației pentru drepturile omului și educației pentru cetățenie democratică în unitățile de învățământ preuniversitar, având ca rezultat pe termen lung îmbunătățirea educației și a reușitei școlare a elevilor, creșterea motivației pentru implicare, cunoașterea drepturilor, responsabilităților și obligațiilor, astfel încât fiecare participant și să își dea seama că poate influența și determina o schimbare.

În urma participării la mobilitatea pentru formare continuă în cadrul proiectului TRUE, consider că am dobândit competențe adaptate secolului XXI, de facilitare a învățării, de învățare bazată pe problematizare, de învățare colaborativă, de învățare din greșeli prin oferirea și primirea de feed-back, toate bazate pe principiul acceptat unanim: *Învățarea prin acțiune, nu prin ascultare.*

Profesorul agent al schimbării m-a învățat că schimbarea pentru educația transformatoare nu se poate întâmpla doar la nivelul indivizilor, ci prin echipe care colaborează și învață împreună.

Bibliografie:

Simon Kavanagh KPEDA - *How to Design Transformational Education & Package the Pursuit of Knowledge*, education design agency, KAOSPILOT
Jennifer MOON - *A Handbook of Reflective and Experiential Learning: Theory and Practice*, 2004, www.solver-consulting.ro
www.newschool.me